№ 94. Neue Jüdische Zeitung. II. Jahrgang.

די‌א רעדאקציאָן אונד אדמיניסטראציאָן בעפֿינדעט זיך Schiffmannsgasse 6, Budapest. וואָהין אויך די‌א פּרענומעראציאָנס-געלדער צו זענדען זינד

אינזעראטע ווערדען ביללינסט בערעכנעט.

נייע יידישע צייטונג

די‌א „נייע יידישע צייטונג" ערשיינט יעדען מאָנטאג אונד דאָננערסטאג.

פּרענומעראציאָנס-פּרייזע:
גאנציאהריג 7 פֿל. — קר.
האלביאהריג 3 „ 50 „
פֿירטעליאהריג 1 „ 75 „

ב"ה בודאפעסט, יד' ניסן — Budapest, Montag, 3. April 1882. — שנת תרמ"ב לפ"ק.

די‌א יודען אין רוסלאנד.

די‌א ענטשיידונג דער רוסישען רעגיערונג אין דער יודען-פֿראגע איזט נאָך ניכט ערפֿאָלגט, אבער די‌א דינגע שטעהען זאָ, דאס די‌א רוסישען יודען ליידער איהף דאס אללערשלימססטע געפֿאסט זיין מיססען. דאס פֿאָן דער רעגיערונג איינגעזעטצטע הייפט-קאָמיטע, דעם די‌א בעראטהונג דיעזער אנגעלעגענהייט איבערטראגען וואָרדען, האט זיינען בעריכט אונד זיינע פֿאָרשלאָגע בערייטס ערשטאטטעט. וויר האבען אין דער יינגסטען נוממער די‌א 6 פּונקטע מיטגעטהיילט, וועלכע די‌א קאָממיססיאָן דער רעגיערונג צור בעשטאָטיגונג אונטערברייטעטע. די‌א אננאהמע דיעזער פֿאָרשלאָגע וואָרע מיט דער איסווייזונג זאָממטליכער יודען נאהעצו גלייכבעדייטענד. דענן וועגן די‌א בויערן דאס רעכט האבען זאָללען, די‌א איסווייזונג דער אין דאָרפֿערן אונד פֿלעקען אנזאָססיגען יודען צו דעקרעטירען, אונד וועגן דער האנדעל מיט שטארקען געטראָנקען, איהף דען זי‌א אללײן אנגעוויעזען זינד, דען יודען איבערהייפט אונטערזאגט זיין זאָלל, דאנן הייסט דיעס ניכטס אנדערעס, אלס דאס די‌א יודען ציערסט אום איהרע עקסיסטענץ געבראכט אונד דאנן דער ווילקיר דער בויערנשאַפֿט פּרייזגעגעבען ווערדען זאָללען. עס ליעגט מעטהאָדע אין דיעזעם פֿערפֿאהרען, דאס אללעם אנשיין נאָך דאריהף אנגעלעגט איזט, די‌א אללגעמיינע מיסשטיממונג אונד אונציפֿריעדענהייט פֿאָן דען אייגענטליך פֿעראנטוואָרטליכען פֿאקטאָרען (פֿאָן דער רעגיערונג) אבצולענקען אונד איהף די‌א יודען הינבערצוואלצען. אָב די‌א רעגיערונג, אָב דער צאר איין פֿערפֿאהרען זאָלכער ארט גענעהמיגען ווערדע, שטעהט דאהין, אבער אללצו גראָסע האָפֿפֿנונגען איהף די‌א גערעכטיגקייט אונד מילדע דער ביידען דארף מאן וואָהל ניכט זעטצען. עס וואר פֿאָר איינינגען טאגען די‌א רעדע דאפֿאָן, דאס דער צאר די‌א גרייזאמען פֿאָרשלאָגע דעם קאָמיטע'ס קירציג פֿערוואָרפֿען האבע. די‌א נאכריכט, די‌א זאָ עהרענד פֿיר דען ריהף אלעקסאנדער'ס III. געקלונגען, האט זיך ניכט בעשטאָטיגט. איינע איינמישונג דעס איסלאנדעס אין דיעזער זאכע איזט ניכט צו פֿירכטען אונד דאס קאנן נור דאצו בייטראגען, די‌א רוסישע רעגיערונג אין איהרער ריקזיכטסלאָזיגקייט צו בעפֿעסטיגען. שטאאטס-סעקרעטאָר דילקע האט עס פֿאָר דרייא טאגען אים ענגלישען פּארלאמענטע נאמענס דער רעגיערונג דירעקט אבגעלעהנט, די‌א קאָנזולן גראָס בריטאנניענס איפֿצופֿאָרדערן, איבער איינשרייטונגען געגען די‌א יודען בעריכטע צו ערשטאטטען, אבצוואר זיינערצייט, אלס די‌א בולגארישען גרייעל אן דער טאגעס-אָרדנונג וואַרען, די‌א ענגינען ענגלישען פּאָליטיקער, וועלכע הייטע דאס העפֿט אין האָנדען האבען, מיט אללער קראפֿט דאריהף געדרונגען האטטען, דאס די‌א רעגיערונג איהרע אגענטען בעאויפֿטראגע, שלײניגסט איבער אללע עקסצעססע דער טירקישען רויב-סאָלדאטען געגען די‌א בולגארען בעריכט צו ערשטאטטען. עס ווירד עבען נאָך צווייערלייא מאס געמעססען, יע נאכדעם מאן עס מיט טירקען אָדער רוסען צו טהון האט.

דער „קאָלנישען צייטונג" ווירד אויס בערלין געמעלדעט: נאָך מיטטהיילונגען אויס פּעטערסבורג, וועלכע אלס צופֿערלאָססיג בעטראכטעט ווערדען, האטטען די‌א רעגיערונגס-מאסרעגעלן געגען די‌א יודען מיט דער אפּאטהעקען-שפּעררע איהר ענדע נאָך ניכט ערריכט. איגנאטיעפֿף זאָלל זיך אייפֿריג בעמיהט האבען, גלייכצייטיג מיט דער געגאננטען פֿעראָרדנונג איינען בעפֿעהל דורכצוזעטצען, דער דען יודען דען אויפֿענטהאלט אין דען דאָרפֿערן אונטערזאגט. דאגעגען האבע זיך אינדעססען פֿאָן זייטען אנדערער מיניסטער ווידערשפּרוך ערהאָבען. מאן האבע געלטענד געמאכט, דאס דאדורך דער אינדוסטריע אונד דער וואָהלפֿאהרט דעם לאנדעס איין ערהעבליכער שאדען צוגעפֿיגט ווירדע. איגנאטיעפֿף זאָלל זיך דאבייא אבער ניכט בערוהיגט האבען, אונד די‌א אנגעלעגענהייט אים מיניסטעראטהע' דער אנפֿאנגס נאָכסטער וואָכע אבגעהאלטען ווערדען זאָלל, צור בעשלוס-פֿאססונג ברינגען וואָללען. מאן גלייבט אין פּעטערסבורג, דאס צוואר די‌א מעהרהייט דער מיניסטער געגען איגנאטיעפֿפ'ס אנטראג שטיממען ווערדע, שליעסט יעדאָך די‌א מאָגליכקייט ניכט אויס, דאס איגנאטיעפֿפ'ס איינפֿלוס שטארק גענוג זיין ווערדע, אום די‌א קאיזערליכע גענעהמיגונג פֿיר די‌א שטיממען דער מינדערהייט געגען די‌א יודען צו ערווירקען.

דער מאינצער „איזראעליט" מאכט היעצו פֿאָלגענדע בעמערקונג: פֿאָן העררן ראבבינער דר. ריהף אין מעמעל ערהאלטען וויר די‌א מיטטהיילונג, דאס נאָך פֿאָן ווארשויא אויס, איהם צוגעקאָממענען נאכריכטען דער קאיזער פֿאָן רוסלאנד די‌א בעקאננטען פֿינף בעשליססע דער הייפט-קאָממיססיאָן בערייטס אם 13 מאַרץ בעשטאָטיגט האבע. דעם געגעניבער קאָננען וויר אינזערן לעזערן די‌א בערוהיגענדע פֿערזיכערונג געבען, דאס די‌א פֿאָן אונס אם 20. מאַרץ פּובליצירטע נאכריכט פֿאָן דער ניכטבעשטאָטיגונג יענער בלוטיגען בעשליססע אויס צופֿערלאָססיגער קוועללע שטאממט. פֿריילך איזט דאמיט די‌א געפֿאהר פֿיר אינזערע זאָ הארטבעדראָנגטען גלויבענסגענאָססען אין רוסלאנד נאָך ניכט בעזייטיגט. די‌א געשיכטע לעהרט אונס, דאס אָפֿטמאלס ניטיג געזינגטע מאָנארכען טראָץ אנפֿאָנגליכער ווייגערונג שליעסליך דעם פֿערדערבליכען איינפֿליססע איהרער ראטהע נאכגעגעבען האבען. וויר האלטען אונס דאהער פֿערפֿפֿליכטעט, וויעדערהאָלט די‌א דרינגענדע ביטטע, אן אללע דיאיעניגען, אין דירען מאכט עס שטעהט, צו ריכטען, דאס זי‌א אללעם איפֿביעטען, אין דיעזער האָכוויכטיגען אנגעלעגענהייט פֿיר אינזערע הארטבעדראָנגטען ברידער טהאָטיג צו זיין. אלס עס זיך אים יאהרע 1855 דארום האנדעלטע, דען „אוקאז" דעם רוסישען קאיזערס ניקאָלויס, וועלכער די‌א יודען איהף 50 ווערסט פֿאָן דער גרענצע פֿערטרייבען וואָללטע, ריקגאָנגיג צו מאכען, איילטע דער עדלע סיר מאָזעס מאָנטעפֿיאָרע זאָפֿאָרט נאָך פּעטערסבורג, ערבאט אונד ערהיעלט איידיענץ ביים קאיזער, אונד גאָטט זעגנעטע זיין בעמיהען. פֿאָן פֿיעלען טויזענדען יידישער פֿאמיליען וואורדע אין פֿאָלגע דער הינגעבונג דעם איינצעלנען דאס דראָהענדע פֿערדערבען אבגעווענדעט.

אויך הייטע נאָך האבען וויר מאָננער, דערען נאמען האָכגעעהרט אונד האָכגעאכטעט זינד, אים ראטהע דער פֿירסטען אונד פֿאָלקער.

זאָללטע זיך, וואס גאָטט פֿערהיטען וואָללע, די‌א אבענערוואָהנטע נאכריכט דער „קאָלנישען צייטונג" בעוואָהרען, זאָ מיסטען אויך וויר דען אלטען וועהע-ריהף מרדכי'ס ערהעבען: „גדול המן מאחשורוש, איינפֿלוסרייכער אלס דער מאָנארך איזט דער דען יודען איבעלגעזינגטע מיניסטער!" — אבער דער אללגיטיגע גאָטט, דער אונס שאָן זאָ אָפֿט בעפֿרייט אונד ערדעטטעט האט, ווירד אונס ניכט פֿערלאססען. וויר יעדאָך מיססען אללעס טהון, וואס אין אונזרען קראָפֿטען שטעהט, אונזערן בעדראָהטען ברידערן צו העלפֿען.

די‌א וויענער צייטונגען פֿעראָפֿפֿענטליכען דען נאכפֿאָלגענדען רעטטונגס-ריהף צו גינסטען דער רוסישען יודען. אן אללע ציוויליזירטען פֿאָלקער געריכטעט.

„אין מיטפֿסטער זעעלען-אנגסט רופֿע איך אייך איהף: העלפֿעט, רעטטעט, פּראָטעסטירעט! יע נעהער דאס כריסטליכע אָסטערפֿעסט הערנאהט, אימזאָמעהר וואָכסט די‌א אנגסט מיינער 3½ מיללאָנען גלויבענס-גענאָססען אין רוסלאנד. מיר ליעגען די‌א דיעסמאל בעזאָנדערס אין וועסט-רוסלאנד פֿערברייטעטען פֿלוג-בלאָטטער פֿאָר, וועלכע אללען יודען מיט מאָד אונד פֿערדערבען דראָהען. וואס דיעזע פֿלוג-בלאָטטער צו בעדייטען האבען, ווייס איך גאנץ גענויא אויס דעם פֿאָריאהרע, וואָ זי‌א דען „פּאָגראָמען" (יודען-העטצען) איממער פֿאָראויסגינגען, טאג אונד די‌א שטונדע דעם אויסברוכעס גענויא פֿערקינדענד אונד דאס סיגנאל וואַרען צו רויב, מאָרד אונד פֿרויענשענדונג. די‌א בעסטיען האבען געוויטהעט — דאס בענעהמען דער אלטראָמישען קאָהאָרטען, יא דער שקיטהען הינגען אין דען ערָאבערטען לאָנדערן מיס היענעגען אלס הומאן בעצייכנעט ווערדען. וועגן פֿערטהיערטע וייבסבילדער ציכטיגע יידישע פֿרויען פֿעסטהיעלטען, דאמיט די‌א אונגעהייער פֿאָן מאָנגערן זי‌א שאָנדען קאָננטען, וועגן אן 300 יידישע וייבער די‌א שענדינגסגרייעל ערדולדען מיסטען — איך שפּרעכע ניכט אויס, וואס איך ניכט פֿאָר גאָטט אונד מיינעם געוויססען פֿעראנטוואָרטען קאנן — זאָ האט די‌א וועלט-געשיכטע אָהנליכע אינטהאטען וואָהל קוים צו פֿערצייכנען.

אן אייך, איהר ציוויליזירטען מענשען, איהר האָכהערציגען רעגיערונגען, איהר ערהאבענען נאָטאיינגעזעטצטען מאָנארכען ערגעהט מיין ריהף: שפּרעכעט אין איינדרינגליכעס וואָרט, פּראָטעסטירעט אונד אינטערוועניערעט, דאמיט דאס הערדליכע ערלאָזונגספֿעסט ניכט דורך די‌א געפּלאַנטען גרייעל ענטוויייהעט ווערדע, דאמיט זאָלכע גרייעל איבערהייפּט זיך ניכט וויעדערהאָלען.

מעמעל. אין פּרייסען, מאָרץ 1882.

דר. י. ריהף, ראבבינער.

איבער די‌א מאָגליכקייט אָדער אונמאָגליכקייט איינעם רוסישען קריעגעס פֿאָרצובייגען — ... פֿערעפֿפֿענטליכט דער גייסטרייכע אונד בעריהמטע אונגארישע געלעהרטע פֿראנץ פּולסקי איינען ארטיקעל, דען וויר מיט איינינגען הינוועגלאססינגען אין וואָרטגעטרייער איבערזעטצונג היער פֿאָלגען לאססען:

* * *

אלס אים זידען דאלמאציענס אין דער קריוואָשציע — וואס אין וואָרטגעטרייער איבערזעטצונג „דאס קרוממע לאנד" הייסט — די‌א רעוואָלוציאָן אויסגעבראָכען אונד הערצעגאָווינא אנגעשטעקט ווארדע, דא ערשראק די‌א פֿינאנצ-וועלט אונד אן דער בערזע הערשטע איינע צייט לאנג איינע געדריקטע שטיממונג. דאס דיעזע געדריקטע שטיממונג ניכט דעסהאלב ענטשטאנדען, וויל מאן פֿאָן דען דעלעגאציאָנען דאצימאל געלד פֿערלאנגטע,

דיא נייעסטע ערפינדונג

איזט דאס נאך פראָפעסאָר באָנאנד אויס אמעריקא נייפערבעססערטע עלאסטישע ברוכבאנד פאָן פאָללישצער, וואָוהל פיר העררען אלס אויך פיר דאמען אונד קינדער; זעלבעס איזט אָהנע פעדערן אויס ריינעם גוממי קינסטליך קאָנשטרואירט אונד האט דען צוועק, דאס עס זעלבסט דיא פעראלטעטסטען בריכע אין קירצעסטער צייט אין דיא גלייכע לאגע ברינגט.

פרייזע: איינפאכע פאָן 6—7 גולדען, דאָפפעלטע פאָן 10—15 גולדען. פיר קינדער אום דיא האלפטע בילליגער.

גראָסעס לאגער אין מוסטער-שפּריטצען, לופט-פּאָלסטער, בעטט-איינלאגען, גוממי-שטרימפפען אונד אללער גוממי-וואארען-ארטיקעל. — בייא ברוך-באָנדערן בישטע אנצוגעבען, אָב רעכטס, לינקס אָדער דאָפפעלט, זאָ אויך דיא לייבווייטע.

בעשטעללונגען מיטטעלסט נאכנאהמע אומגעהענד בייא

MORITZ POLLITZER, k. k. Bandagist,
Budapest, Franz Deákgasse.
Filiale: Königsgasse 8, neben dem Orzi'schen Hause.

דיא אָריגינאל

זינגער-נאָהמשינען

זינד אנערקאננט דיא בעסטען דער וועלט אונד וואורדען אייף מעהר אלס 150 אויסשטעללונגען פרייזגעקראָנט. דיעזעלבען ווערדען געגען ראטענצאהלונג פאָן 5 פל. פער מאָנאט פערקויפט.

ניידלינגער, בודאפעסט, וואיטצנערגאססע 26

געשעפטסבעריכט.

פעסטער פרייזע.

ווייצען פער פריהיאהר 11.72—11.88 גולד׳.

האפער פער פריה-יאהר 8.25—8.23 גולד׳.

רעפס. קאָהל פער אויגוסט-סעפטעמבער 1882 13.50—13.25 גולדען.

קוקורוץ באנאטער פער מאי-יוני 1882, 7.15—7.26 גולד׳.

לעדערגעשעפט. קוההייטע 6—7קילאָ 225—245 גולד׳, איינמאל פערזעטצטע טערצען פאָן 10—14קילאָ 172—174 גולד׳, צווייטמאל פערזעטצטע טערצען 15—18 קילאָ 163—165 גולד׳, דריימאל פערזעטצטע טערצען 19 ביז 21 קילאָ 165—167 גולד׳.

לאָטטאָ-ציעהונגען פאָם 29. מערץ:

ברינן: 40 36 84 21 23

פעראנטוואָרטליכער רעדאקטער
יקותיאל הלוי לעדערער.

פיר פאָרם אונד אינהאלט דער אנאָנצען אונד קאָנקורזע איבערנימט דיא רעדאקציאָן קיינע פעראנטוואָרטונג.

מודעה.

הננו מן המודיעים שביום א׳ שבוע זו היה בבית הלימוד של „החברה יסודי התורה״ פה הנסיון גדול להתלמידים מכל אשר למדו בחורף העבר לטובה במעמד הרבנים הממונים נ״י ובעז׳ הש״י מצאו את הכל הן בענין הלימוד — והן בשאר דברים במעמד היותר טוב ונכון.

דרעטשקע, ה׳ ויקרא תרמ״ב לפ״ק.

ה״ק שלמה ספר בה״ג מהראשבם זצ״ל.

קאָנקורז.

אין געפערטיגטער איזר. געמיינדע איזט דיא שטעללע איינעס ש״בודק מומח׳ וש״צ, דער צוגלייך התר׳ על וישט וצוה״ג האט, צו בעזעטצען. הויפטזאכליך מיססען בעווערבער מיט קבלות פאָן ארטה. רבנים צדיקים וכשרים דאָקומענטירט זיין. יאהרעסגעהאלט 250 גולד׳ נעבסט וואָהנונג א׳. ז. וו. דיאעניגען, וועלכע אינטעררכט לייסטען קאָננען, קאָננען אייך ערהאָהונג פאָן 150 גולד׳, עווענטועלל 200 גולד׳ יאהרליך רעכנען. רייזעשפעזען ערהאלט נור דער אקצעפּטירטע. דיא איינזענדונג ערפאָרדערליכער ציינגיססע נעבסט פאמיליע- אונד אלטערסאנגאבע אדרעססירע מאן:

Herrn Samuel Korein
Post Tapolcza in Diszely.

וויא זעהר זיא איהרען אייגענען אינטערעססען שאדען ווירדע, וועגן זיא בייא איינעם זאָ גרויזאמען בעשלוססע פערבלייבען זאָללטע. דען אללע וועלט אלס איינען אינאויסלאָשליכען שאנדפלעק אנזעהען אונד דער מיט דער גערעכטיגקייט אונד מילדע, וועלכע זיא זייט דעם בעגיננע איהרער גוטען רעגירונג בעוויעזען האט, אים ווידערשפרוכע שטעהען ווירדע.״ — זאָ לויטעטע דאס שרייבען דעם ענגלישען מיניסטער-פּראָזידענטען אים אייפטראגע דעם ענגלישען קאָניגס. מיט דען געזאנדטען פאָן ענגלאנד אונד דען ניעדערלאנדען גינגען אויך דיא געזאנדטען פאָן שוועדען, דאָנעמארק אונד פאָלען צור קאיזערין מאריא טהערעזיא, אום צוזאממען אים נאמען איהרער רעגענטען אום דיא צוריקנאהמע דעם יודען-אויסווייזונגס-בעפעהלעס צו ביטטען. דער ענגלישע געזאנדטע צייגטע אויך דען בריעף זיינעס קאָניגס דער קאיזערין מאריא טהערעזיא. — נון, דיעזען פעראיינטען בעמיהונגען געלאנג עס אויך, דיא קאיזערין מאריא טהערעזיא צור ריקנאהמע דעם אויסווייזונגס-בעפעהלעס געגען דיא יודען צו בעוועגען. — אם 25-טען מאי 1745 ווארדע פאָלגענדע קונדמאכונג דער קאיזערין מאריא טהערעזיא פעראָפפענטליכט: „איהרע מאיעסטאָט דיא קאיזערין מאריא טהערעזיא ערלויבט נון אין פאָלגע דער דרינגענדען פערווענדונג דעם קאָניגס פאָן גראָס-בריטאניען דער יידישען נאציאָן ביז אויף ווייטערעס אין באָהמען אונד מאָהרען צו פערבלייבען אונד איהרען געשאָפטען נאכצוגעהען.״ — וועלכע אונענדליכע פריידע דיא ריקנאהמע דיעזעס אויסטרייבונגס-בעפעהלעס אונטער דען יודען הערפאָרבראכטע, איזט ניכט צו בעשרייבען. עס וואר איינע צווייטע „שמחת פורים״, נאכדעם ווידער איינע זאָלך גראָסע „גזרה״ בטל געוואָרדען. דיא יודען ליעסען איינע דענקמינצע פרעגען, דורך וועלכע דיא גנאדע דער קאיזערין געפייערט ווארדע.״ —

וויר ערזוכען האפליכסט דיא געעהרטען הערדען אבאָננענטען, דערען פראָנומעראציאָן מיט דעם 1-טען אפריל צו ענדע געהט, דיעזעלבע גיטיגסט ערנייערן צו וואָללען, דאמיט אין דער צוזענדונג דעם בלאטטעס קיינע אונטערברעכונג איינטרעטע.

נייא איינטרעטענדע אבאָננענטען ערהאלטען דיא ביז היינטע ערשיענענען פּאָרטזעטצונגען אונזערעס נייען היסטאָרישען ראָמאנס: „**יודא אונד ראָם**״, זאָ ווייט אונזער פאָרראטה רייכט, אומזאָנסט צוגעזענדעט.

דיא פּראָנומעראציאָנס-פרייזע זינד אם קאָפּפע דעס בלאטטעס צו ערזעהען.

פרוכטפרייזע דער קאָרנהאללע פאָם 30. מערץ.

פריכטע	וואָג אין קילאָ	פער 100 קילאָגראמם
קאָרן אלט	72	9.10—8.80
נערסטע מאלץ	64	10.50—9.50
נערסטע פוטטער	62	7.70—7.50
האפער	40	7.95—7.55
קוקורוץ באנאטער	75	7.35—7.[illegible]0
אנדערער	73	7.25—7.20
הירזע ראהע	—	6.15—5.90

[illegible]			פער 100 קילא
ווייצען	פער פריהיאהר		12.—
״	״ הערבסט		10.67
״	״		—.—
קוקורוץ	״ מאי-יוני.		7.26
נערסטע	״		—.—
האפער	״		—.—
״	״ פריהיאהר		8.02
רעפס	״		—.—

הילזענפריכטע (פער 100 קילא)	פאָן	ביז
פיזאָלען	9.50	10.50
צווערגבאָהנען	12.—	13.—
לינזען	12.—	15.—
ערבזען	9.50	11.—
הירזעבריין זאממט זאק	10.—	10.50
מאָהן, גרויער 34 פל., בלויער	39.—	40.—
האנפזאמען	10.—	10.50

ראָה-שפּירימוס 31¼—31½ קר׳.
שפּירימוס, פרעסהעפענוו. 33¾—34 קר׳.

[illegible]	וואָג אין קילאָ	פער 100 קילאָגראמם
[illegible]	—	—.—
	74	—.—
	75	11.60—11.65
	76	11.70—11.75
	77	11.80—11.90
	78	11.95—12.05
	79	12.10—12.20
	80	12.25—12.30
[illegible]	—	—.—
	75	11.95—12.—
	76	12.05—12.10
	77	12.15—12.25
	78	12.30—12.40
	79	12.45—12.55
	80	12.60—12.65
[illegible]	—	—.—
	75	12.20—12.30
	76	12.35—12.40
	77	12.45—12.50
	78	12.55—12.65
	79	12.70—12.75
	80	12.80—12.85
[illegible]	75	12.05—12.10
	76	12.15—12.25
	77	12.30—12.40
	78	12.45—12.55
	79	12.60—12.65
	80	12.70—12.75
	—	—.—

בודאפעסטער באָרזענקורזע פאָם 30. מערץ.

לאָזע.	פל.	קר	ווערטה-פאפּיערע.	פל.	קר
1854ער 4פערצענטיגע שטאאטסלאָזע	119	—	אונגארישע גאָלדרענטע 6%	118	—
1860ער ״ ״ גאנצע לאָזע	128	50	אונגארישע פאפּיער-רענטע 5%	86	—
1860ער ״ ״ פינפטעל	134	—	אונגארישע גרונדענטלאסטונגען	96	50
1864ער שטאאטסלאָזע צו 100 גולדען	169	—	טעמעשער-באנאטער	96	—
1864ער ״ ״ צו 50 ״	168	—	זיעבענבירגישע	97	—
קרעדיטלאָזע	178	—	גאליצישע	102	—
דאָנוי-דאמפשיפפאהרטס-לאָזע	109	50	בוקאָווינער	100	50
אונגארישע פרעמיען-לאָזע צו 100 גולדען	116	—	אונגארישע אייזענבאהן-אנלעהען	109	25
דעטטאָ האלבע צו 50 גולדען	115	—	וויינצעהענט-אבלאָזונגס-אבליגאציאָנען	97	—
טהייסטהאל לאָזע	109	—	פפאנדשיינע דער אונגארישען באָדענקרע-		
וויענער קאָממונאללאָזע	125	—	דיט-אנשטאלט צו 5½ פערצענט	101	—
טריעסטער לאָזע צו 100 גולדען	127	—	דעטטאָ דער אונג. היפאָטה.-באנק צו 5½%	101	—
קאָמאָ רענטענשיינע	34	—	דעטטאָ אללגעמ. באָדענקרעדיט צו 5½%	100	50
טירקענלאָזע	23	10	דעטטאָ צו 5 פערצענט	101	50
אינסברוקער לאָזע	23	50	דער אונגאריש-גאליצישען	166	50
קלארי לאָזע צו 40 גולדען	39	—	דער נאָרדאָסטבאהן	169	50
קעגלעוויטש לאָזע ״ 10 ״	19	—	אָסטערייכישע קרעדיט-אקציען	320	50
קראקויער לאָזע ״ 20 ״	19	—	אונגארישע קרעדיט-אקציען	315	—
אָפנער לאָזע ״ 40 ״	40	75	סערבישע 3% אנלעהען	40	—
פאלפי לאָזע ״ 40 ״	35	—	**געלד-קורזע.**		
רודאָלפסלאָזע ״ 10 ״	20	—	זילבער-אַשיאָ	80	70
סאלם לאָזע ״ 40 ״	50	—	דוקאטען	5	61
זאלצבורגער לאָזע ״ 20 ״	23	—	אָסטערייכיש-אונגארישעס 8-גולדען-גאָלד-		
סט. גענאָיס לאָזע ״ 20 ״	44	25	שטיק (20 פראנקס)	9	53
סטאנסלויער לאָזע ״ 20 ״	23	—	נאפּאָלעאָנדאָר	9	75
וואלדשטיין לאָזע ״ 20 ״	27	50	דייטשע רייכסבאנקנאָטען	58	60
ווינדישגרעטץ-לאָזע ״ 20 ״	36	50	20מארק-שטיקע	11	69
לאיבאכער לאָזע ״ 20 ״	23	50	רוסישע פאפּיעררובעל	1	23

Herausgeber und verantw. Redakteur: **Carl Lederer.**

Druck von Emerich Bartalits. Budapest, VIII., Eszterházygasse Nr. 12.

אפּפּעריטע צום פערקיפּע שטאמפּס-שידלעך-שייבונגען אונד אנדערע אין בעאלגיון. דיא פיינען מאניערען דעם יונגען מאנגעס, וועלכער נאכ-משטאנס מיט דעם הערן דיעדקטאר הינצי-קאמפּען פערשטאר. פּלאטהען דער וויטייע פאללעס פערטייען אין אונד דיעזעלבע עגטס שראם דיך דעגן אירך, שטאמפּס-שידלעפערייען בונגען אים ווערטהע פאן 25,000 גולדען אנצי-קיפּען. נאכמשטאנס עשיינונג דער סעקרעטאר אונד דער הערר דירעקטאר מיט דען ווערטה-פאפּיערען ביא דער וויטייע. איבערנא-בען דיא ווערטה-פאפּיערע, נאהמען דאס געשעפט סימסמען פאן 25,000 גולדען צו זיך אונד עגט-פערנשען זיך אינטער צאהלרייבען בקלינגען. — פאפּיעגסטען גון ערשיען דיא ווייטע אין אינגען פגלד-אנשטשטעט, אים פאפּיערע צו דעפּאזיטיר-ען, וועלכע נאך אינער פריסגנג אלס „פאלש" ערקלערט ווערדען. דיעזער איפּזעהען ערייע-גנגע פאללד קלינגט עטוואס אינגלייבליך, אבער וויאר זיר אבער וויאר זיין.

• (אוים בריעזאוא) אים נייטאער קאמפּשאט ווירד אינס געפעלדעט: אין אינזערער קלייגען קהלה וואיהרד אין פאלגע דעם אייפרי-פעם איינע שפּעדיגענאממענג פיר דיא רוסישען גלייבענסבריידער פערפאשאלטעט. אין דער זיך אין דער פאראנגעדע וויזיע דיא הערדען מאריין אזוקע שיק. פּלאטץ גרייזאלד אונד ראבען נאדד-פּגגער בעשהיילגשען. דאס רעזולטאט דער זאממלונג זיאר 62 8. וועלכע נאפּאטען אין זע. עדרייה. ה' אבערבאבגיער שייבער נאך פריעס-בורג געזענדעט וואהרדען.

• (פאם קרעגס-שיידלאטץ.) דיא יינגסטען בעריכטע רוסיען נעגסטע אונד בע-מערקען דיא אבגאהמע דעם איששאנדעם. אים דיאבאל וויזד געמעלדעט. דאס אין דען דאפּעלן דער אינגעגענד, נאמענטלך אין אבאלי אונד פאריש אים נאריעגטא-טראלק, זעייא אין מעדרעדען אדטען דעם אבדרעגן נאריעגטא-טראלקס פיעלע מאנגעל נאכפּאמפּען זיגד. אים זיך פאן דעם איששאנדע צוריקגי-ציעהען. עטצט ווירד אבער דיא פאגע אין פיגע-וויאפען ווירדען מוסמן: „וויא דיעזע רוסיע צו בעהאנדעלן זינד?" פאן נאטשקא קאממט דיא נאכריכט, דאס דיא רעזיאליציאנאיען באנדען דעם יוקהאלאיטשע, שטנגס אונד פאטטא פאר-געטערן אין פערוזיקא נאכמאל דער מאנטעגע-ריינשען גרעניצע ערשיענען זינד, וויא זאמممטליכע פּהרלער אים הייזע פערדאר גאראנטיר אבער-נאכטעטען אונד טעד. נאכדעם זיא דען הויזהערען איפּגעריכטט. נאך זאנגעריצא בעגאבען. דארט נאהמען זיא אבלאט לעבענסמטטעל מיט. פּעס-פעלטען דען קנעגע (גיסטל-בען) אונד דעפּסען שטעלדפערטרעגער. פּלאהען אבער לאגנס דער גרעניצע געגען קרעמעס. אלס אונזערע טרופּפּען ערשיענען. דיא רעזיאליציאנאיר וואהרען צום טהייל בעריטטען אונד פּהרטען 25 טראנסהערע מיט זיך, וואהען אבער איפּגעהאנגעגרט אונד צערי-לטמפּט אים. פערדאר גאר-ניר ברעאכט זיך, וועגן אידם 300 בעיגאפּפּגעטעט איינהיימיטשע אונטער זיינע בעפּעהלע געשטעללט ווירדען, מיט דעזיגען געגען דיא רעזיאליציאנאיר קריעג צו פּהרטען. ביא אאנזיג, זידלך בעליעג, וואהרדען פאראנגע-טערן איינינע טראנסהערע דעם לעפּעראנטען לאלקטשע פאן 40 רעזיאליציאנאיר גערעכט. אין טעראנטעגע שטייפּגנגען בעליעגן ערפאללען.

מאן פאנד גיר דאס שיפּף. מיט וועלכעם דיא ביבער דען טרעבעניעצא-פּלאט אבערזעטצט האטטען. דיא דורך דיא טרופּפּען אונטער פּהר-רונג דעם גראפען שלעבנבירג אין יוזעראא איפּ-גגעפגעגען פערפּפלעגטן-פאראנאהטע דער רעזיא-ליציאנאיר וואהרען פיעל גראסער. אלס אור-שפּיינגלך גענלייבט וואהרדע. מאן פאנד עבבסט וויינגען אונד גערסטע וועלכפּליש. 160 פּאפּפּען, צוק-קער אונד מעהל; אין סימסע 160 טראנסהיער-לאדונגען. דיא פאראנהטע וואהרען צוימסט אין גרייבען אונטער דעם פּיסכאדען דער וואהנונגען פערבראגען. — דיא ביא דער בעזעטצונג פאן אלאק געפאללענען אונד דאהט בעערדיגטן פּאללאהטען דעם 71. רעגימענטס וואהרדען פאן דען רעזיאליציאנאיען איפּגעגראבען, דיא לייכען פערשטיممטלט אונד דעם פּאגאזיר-פּאהטע פּיייה-גגעגבען. אים אין וויייטערע מאפּשאהנ פיר דיא בעפּפּאלטיע קרייגפּהרונג דער איששאנ-דיישען מאנ דער פאנטאהטס-בערידטט אים שטאנ-לאין דיעגען. נאך דיעזעס בעריכטע בעפּאנדען זיך אין דעם דאר-שיגען שפּאהר פאן 11. אונ-פאנטפּריי-רעגימענטע אין פּאללאהט. נאמענס דיאאזל. מיט אבגעשוישענגע נאך אונד אי-נגע שנשטאנדיגע אים האלטע אונד דייא פאל-האטטען מיט אנדערען פערשטممלונגען אם מאפּער. דיא בעריעגנסטערטהען וויאדרען לע-בענד אונד נאגען פּגשליידטע אויף דעם קריעגס

שיפּלאטצע אויפגעפּונדען אונד זינד נעגענ-וארטיג אין אריצטליכער בעאכטלונג. זייט דעם 25. מאיץ הערדשט אנהאלטענדער רעגען.

• (דיא רוסישען יודען אין אמע-ריקא.) דער „פּעפּסטער פּלאהד" מעלדעט: ביי-נאהע יעדעס שיפּף בריינגט אייגע נאגעטע שאאר רוס-שער יודען נאך נעוי-יארק. פּיר דיעזע יודי-שען אייגענדעערע אים הוסאבגיר האט זיך אין נעוי-ארק אין יידישע אינשטיטוטשענגען-מאי-מעטע גגבילדעט אונד דיעזעס איזט פּאללאיוף בעשעפּטגט, אים דיא צאהלרייבען אנקאممליג-גע אין פּאפּסענדערע וויייזע אינטערצבריגגען. עס זינד בזיהער איבער 3000 מעגנער אין נעוי-ארק אנגעקאممען; דיעזע האבען יוהאל יעהאפּפּפּ, דיא אמערקאנישע רעגיערונג אויף דאס ריילבסבסע אינטערשטטצט ווערדען. גון. דיא אמערקאנישע רעגיערונג טהוט וואהל נטסט. אבער דאס יידישע אינטערשטטצונגס-קאممטעע טהוט אללעס מאגלביע, אים דיא איינ-געוואנדערטען נאך טהיגלבקייט צו פערזארגען. דיא האנדווערקער ווערדען דאהטהען געשיקט, וויא זיא אריבייט פּגדען. אונד דיא זאנזטיגען אר-בייטס-פאהיגען מאנגער פּגדען עבענפאללס בעשעפּטגונגס. אינסבסוילען פערפּיגט דיעזעס אינטערשטטצונגס-קאممטעע אביער 60,000 גול-דען; אבער עס מוסטע וויינסטענס 100,000 גול-דען האבען, אים דיא פּעלען איינוואנדערער, דערען צאהל שאון איף 20,000 הערענגעוואכסען, וויינסטענס אן ארט אונד שטעללע צו בעפאר-דערן. דיא זעלבע איינע אדדעשליכע בעשעפּטי-גונג אינטערנעהמען זאללטען. דיא רייכען נעוי-יארקער יודען, עלליגער אונד אזאק, טהון אל-דעס מאגליכע, אים דיא לאגע דער אים רוס-לאנד איינוואנדערטען יודען ערטאולך צו מאכען.

• (אוים ירושלים) ווירד נעמעלדעט: זייט איינינגע צייט ערשיינט הייער אין פּעל-שפּאניען פאקאלבלאטט אינטערדעם דעם טיטעל „ערזאלעמער אנצייגער". ערזעלבע פּעראפּ-פּענטליכט לאקאלנאכרעגען אונד אנצייגען אין רייטטער פּאנצאזישע, עגגלישע, אראבישע דעכטראטטער, אטאלייניישע אונד שפּאנישע שפּאבע, אונד גיבט זיא אין עגטרייים בילד פאן דעם אין דער שטאדט הערדשעדען שפּאבע-אייבסטהס. ווייר נעכען הייער אין איינע נאטצען אים דעטעלבען ווידערע: „ווייר האבען אין

ריינשען גרעניצע ערשיענען זינד, וויא זאممטליכע פּהרלער אים הייזע פערדאר גאראנטיר. דיא פּיהרלע נאכטעטען אונד טעד. נאכדעם זיא דען הויזהערען איפּגעריכטט. נאך זאנזגעריצא בעגאבען. דארט נאהמען זיא אבלאט לעבענסמטטעל מיט. פּעס-פעלטען דען קנעגע (גיסטל-בען) אונד דעפּסען שטעללדפערטרעגער. פּלאהען אבער לאגנס דער גרעניצע געגען קרעמעס. אלס אונזערע טרופּפּען ערשיענען. דיא רעזיאליציאנאיר וואהרען צום טהייל בעריטטען אונד פּהרטען 25 טראנסהערע מיט זיך, וואהען אבער איפּגעהאנגעגרט אונד צערי-לטמפּט אים. פערדאר גאר-ניר ברעאכט זיך, וועגן אידם 300 בעיגאפּפּגעטעט איינהיימיטשע אונטער זיינע בעפּעהלע געשטעללט ווירדען, מיט דעזיגען געגען דיא רעזיאליציאנאיר קריעג צו פּהרטען. ביא אאנזיג, זידלך בעליעג, וואהרדען פאראנגע-טערן איינינע טראנסהערע דעם לעפּעראנטען לאלקטשע פאן 40 רעזיאליציאנאיר גערעכט. אין טעראנטעגע שטייפּגנגען בעליעגן ערפאללען.

מאן פאנד גיר דאס שיפּף. מיט וועלכעם דיא ביבער דען טרעבעניעצא-פּלאט אבערזעטצט האטטען. דיא דורך דיא טרופּפּען אונטער פּהר-רונג דעם גראפען שלעבנבירג אין יוזעראא איפּ-גגעפגעגען פערפּפלעגטן-פאראנאהטע דער רעזיא-ליציאנאיר וואהרען פיעל גראסער. אלס אור-שפּיינגלך גענלייבט וואהרדע. מאן פאנד עבבסט וויינגען אונד גערסטע וועלכפּליש. 160 פּאפּפּען, צוק-קער אונד מעהל; אין סימסע 160 טראנסהיער-לאדונגען. דיא פאראנהטע וואהרען צוימסט אין גרייבען אונטער דעם פּיסכאדען דער וואהנונגען פערבראגען. — דיא ביא דער בעזעטצונג פאן אלאק געפאללענען אונד דאהט בעערדיגטן פּאללאהטען דעם 71. רעגימענטס וואהרדען פאן דען רעזיאליציאנאיען איפּגעגראבען, דיא לייכען פערשטممטלט אונד דעם פּאגאזיר-פּאהטע פּיייה-גגעגבען. אים אין וויייטערע מאפּשאהנ פיר דיא בעפּפּאלטיע קרייגפּהרונג דער איששאנ-דיישען מאנ דער פאנטאהטס-בערידטט אים שטאנ-לאין דיעגען. נאך דיעזעס בעריכטע בעפּאנדען זיך אין דעם דאר-שיגען שפּאהר פאן 11. אונ-פאנטפּריי-רעגימענטע אין פּאללאהט. נאممענס דיאאזל. מיט אבגעשוישענגע נאך אונד אי-נגע שנשטאנדיגע אים האלטע אונד דייא פאל-האטטען מיט אנדערען פערשטممטלונגען אם מאפּער. דיא בעריעגנסטערטהען וויאדרען לע-בענד אונד נאגען פּגשליידטע אויף דעם קריעגס

וועגן אויך דיעזעס פּאהלטען הייזען בעגעגנעטען. דען נאך אין אן דען רים ע מיט זיך פּאהרט! בזיגגע אונד בזיגגע-פּייזען. אבייטשע, דיינען פּאללאהטען אונד מאפּאזען, אפּפּיעגע, פּלאטען-שפּעלעגגען. דאנדערלקע. שפּפּפּ-פּאיגע. ע'ייגעטע זייבבע. דיא אייגען נאך. דיע דעם פּאיגאפּפּ. אייגען נאטצען. גע-שלאטטעס ווערדען אללדע. שון זיך צערסטען — גיי-מאנד פאן אידנען ווידערשאנד דער לאגונג, דעם צוגע צו אללגען.

אבבבי קקוגא דייקטע זיך אן דיא מייטער דער דייי-זע אונד וואנרטע מיט פּעראפּטונג וויינען בלוק פאן דעם עקלען פּייינבען אס. דאגן שפּאך צו פאר דיך דיין

„אן אנגס אייט גע צו פּייינען דען הערען דעם וועלטאללס אונד צו פערגעבען דען פּייינ דעם שאפּ-פערס. דאס ער אונס נטכט נעמאכט האט וויא דיא פאל-פער דער אלגערע אונד נטכט אייגנטשטאנד וויא דיא אייגנ-שלעטטער דעם ערדטייכס. דאס ער נטכט נעעגבען האט אונזערגן אנשטאל וויא דיא. אונד אונזער לאאן וויא אללע אידרע מענגע; דען דיא בטכען דך פאר אישטל-קייט אונד נטכטקייט אונד פלעהען צו גאטטערן. דיא נטכט הולפען קאننען. אללד אידרע פּאפּטיקייט אייט אין נייטל אונד מיט אבשיילבען לאסטערן פּיייגן דיא אידרע פּעפּטען."

* * *

דיא נאפּטע סינאגאגע פאן אלעקסאנדריא וואר גע-פּיללט פּיי אויף דער לעפּעקטע פּלאטטע; פּי מאכטטע וואהל הונדערטשטיזונד מענשען אנזיטצונד זיין. אללע וואריען דיא הערערגיעשטאמט, אים דען נאפּטען לעהרער אים פּאלאטטע. דעפּסטע זיך דיא וועדט עפּפּלעטן אין האיגן, אונד נור אינע בעזאנגנס עפּפּלעטע דיא מענגע. דאס דיא שטممטע דעם מאנגעס נטכט אויפּגעגען

• סינאגאגע? וואס איזט דאס?"

„דיא סינאגאגע איזט דאס נאפּטטע-הייז. דאס נא-מע לעדדיגט. וועלכעס דער רוהם אונד דער שפּאלץ דער יודען אלקסאנדריא'ס איזט."

„אה. דאס מיינסט דיא פּיאזיגע?"

„וואהל, דיעזע מיינע איך. שיקע דיינע נאפּטען אום-הער צו אללען יודען דער שפּאהרט אונד לאסטע אינגען זאגען. דאס אין אבגעזאנדטער דער וויייטען אים דעם לאנדע דער פאפּטע. דער צו אינען שפּיינגען וויל."

„איך ווערדע טהון, וויא דוא עס ווייסעסט. אם נאכטטע שבת נאך דער שלוסטע דעם נאפּטטע-טעפּפּס מאפּסט דוא דייגע אינדערע אלטטע."

„אבבי קקוגא פּעראבשיעדעטע זיך פאן דעם אל-אבארגען. אלס ער אויף דיא שפּיאפּטע פּיאפּטע הערייט-ע אין דער יודען אין אייפּסלטכס פּיייגען. עס וואהר-דע דאס פּעפּטע דעם דיאפּזיאפּ נעפּיעגט. פאן אללען ווייטען ערטאטע פּיאפּמעלד. אונד פּלאפּטע-קלאנג אונד לוטטעס וויכגען. דא פּיהרטע אין יינגלינג אינ. מיט פּע-ייא-רגאקן אוטקרגאנגס אונד איינגן צוגע. שאאפ שווייגענד. מאנטעט ער אייגיאפּס אונד הייטעט אידם דער שפּיאנגען אונד יבבלטען ערגעגע. וויכגעגע אונד פּיייגען, אללע ביז צור פּאללהייט ערגעגע. וויכגעגע, זיג-גענד אונד מאנגעגע. וויייג. עס ערפּיאפּ-אונד אפּפּאפּלעס. דאנקען אומפּלאפּטעטען הונדעדס הייפּפּטע; אפּפּפּעל. דאפּטס. אונד לאר-בעגד-קראנגע שאטאקטען אייף גלי-הונדען שטיגגען. אפּטהרע. הייטט. אונד -ערפּללע הייגגען פאן נאקטען שלטטען אונד וואהרדע בייס שנעל-לען לוזיף פּאפּ. צוטוטיגע האך אין דיא לוזפּ געוואפּגען. קנפּפּלער אונד ריכע יונגע הערען מיט אדרען גליבע-טען צאגען אין בעגלייטטגנ אייגער מוזיק-באנדע דאהיע.

„סינאגאגע אין אלעקסאנדריא. דאס נא-מע לעדדיגט. וועלכעס דער רוהם אונד דער שפּאלץ דער יודען אלקסאנדריא'ס איזט."

„אה. דאס מיינסט דיא פּיאזיגע?"

„וואהל, דיעזע מיינע איך. שיקע דיינע נאפּטען אום-הער צו אללען יודען דער שפּאהרט אונד לאסטע אינגען זאגען. דאס אין אבגעזאנדטער דער וויייטען אים דעם לאנדע דער פאפּטע. דער צו אינען שפּיינגען וויל."

„איך ווערדע טהון, וויא דוא עס ווייסעסט. אם נאכטטע שבת נאך דער שלוסטע דעם נאפּטטע-טעפּפּס מאפּסט דוא דייגע אינדערע אלטטע."

„אבבי קקוגא פּעראבשיעדעטע זיך פאן דעם אל-אבארגען. אלס ער אויף דיא שפּיאפּטע פּיאפּטע הערייט-ע אין דער יודען אין אייפּסלטכס פּיייגען. עס וואהר-דע דאס פּעפּטע דעם דיאפּזיאפּ נעפּיעגט. פאן אללען ווייטען ערטאטע פּיאפּמעלד. אונד פּלאפּטע-קלאנג אונד לוטטעס וויכגען. דא פּיהרטע אין יינגלינג אינ. מיט פּע-ייא-רגאקן אוטקרגאנגס אונד איינגן צוגע. שאאפ שווייגענד. מאנטעט ער אייגיאפּס אונד הייטעט אידם דער שפּיאנגען אונד יבבלטען ערגעגע. וויכגעגע אונד פּיייגען, אללע ביז צור פּאללהייט ערגעגע. וויכגעגע, זיג-גענד אונד מאנגעגע. וויייג. עס ערפּיאפּ-אונד אפּפּאפּלעס. דאנקען אומפּלאפּטעטען הונדעדס הייפּפּטע; אפּפּפּעל. דאפּטס. אונד לאר-בעגד-קראנגע שאטאקטען אייף גלי-הונדען שטיגגען. אפּטהרע. הייטט. אונד -ערפּללע הייגגען פאן נאקטען שלטטען אונד וואהרדע בייס שנעל-לען לוזיף פּאפּ. צוטוטיגע האך אין דיא לוזפּ געוואפּגען. קנפּפּלער אונד ריכע יונגע הערען מיט אדרען גליבע-טען צאגען אין בעגלייטטגנ אייגער מוזיק-באנדע דאהיע.

(פארטשעטצונג פאלגט.)

דיעס בעוויזס אם בעסטען דער אומשטאנד. דאס עטשטס וויא מאן פאן דען דעלעגאציאנען פיעל מעהר פערלאנגט אלס דאנאלד, דענענד דיא וויכטיגסטען פון דיא בארזט זעהר שווארץ שטיינען. עס וואר נאמלוך דאמאלס דיא מיינונג פארהערשענד, דאס אים דעם שטקבנן „הערר-צעגאוויינא" אין נאמען קריעג זיך עטשפעסן ווירד, דענן אין רוסלאנד איזט אינגאנצען דער מיניסטער, דיא רוסישען בלאטער שרייבן דיא אנסטלאוויסישע אינשאנא אין אנדערען נעגאר אן דען קריעג.

דער שטאנד דער דינגע האט זיך דאמאלס קיינע גראסע פערענדערונג ערפאהרען, אבגלייך דער צאר איך דא אזוגזהריב דעם רוסישען קאיזערס פייערליך זיין גלאז לעערטע, ווענן איך דיא רוסישע גזעללשאפט אם אנסטלאנסישע אינשאנאן אינד דיא פערהערליכונג שקאבע-לעפפס נאך אומסער אייגענס בעשרייבט, זא לאסט זיך דיא בארזט, דיא גאנצע-ווערט פאן דיעזען דינגען נומער מעהר בעאכטען, דיא גלייכע פון נידט, דאס איין רוסישער קריעג עגשטשטעהן קאנגטע. דענן דיא גאנצע-וועלט בעשטעהט אים גשטשיכטען מעגשען אינד דיעזע וויססען פון יעדער גוט, דאס ליט דער אומשאנע אינגעס בעריהמטען גנעגראאס צור קריעגפהרונג פאר אללעס דריא דינגע אינבעטרעכטנד: דיא גרעלה אינד גרעלה. רוס-לאנד יעדאך — וויא דעם אים דעם 1882-ער רוסישען בודגעט (קאסטענפאר אנשלאג) עריכטלד — קיין גרעלה האט. נאך דעם קריעג אין בריטטען רוסלאנד אללדינג 20 יאהרע, האמט עס זיך אים דעם דורך דען קריעג עגשטשאדיגען דעפיציט דעם אים אין אלטען רבי. דער רבי האטטע 2 יאהרע, וועלכע זיך צוואר זעהר אהנלך זאהען, אללין דערען קאלטעריע פאן אינגאנדע אבגעבען דא דער אינע געשלאגען דען פיס-טאפפס זיינגס פיאסמען אפטערס פאלגטע, ווערהענד דער אנדערע דיא דעהנליכע האטטע אינגאנדערגעשלאגען אים זיעלבע אינד בעגאנגען באט זיך אים גגלעגענהייט, דיינע ווישע אינד אפפענגען אין בעגאנגען צו לערנען, אינגס מאנגס באט זיך אים גגלעגענהייט, דיינע ווישע אינד אפפענגען אין ד״אללען צו קאנגען. עס קאמען נאמלוך נאך דעם מארשפעלעגען מישלטען מסס אאר אינגער דאמאלס בעשאנגענען עגגלישען דעלעגאנטען פפרגען, „דא שאפפען" גגנאנגט. דיעזען וויאס אין דא דא אינע אינגס אינדערגס צו דערען אינגלייבענסבעקענגנגנס אגגנאהם, וויאזיר ער נאך אינגלאנד מיטגעקהנגן. דער אלטע אפטער וויינגטע אינד טרייערטע אים דיינען פערלאנגען זאהן אינד אהרע גינגען איבער דיעזעס עראיג-נים הינוויג. נאך אינגעפעהר 12 יאהרען, עס בעריהמט אם יאהרע 1813. קאם אם דען אים יענע צייט בעריישט שאן צום גרייזע געיאהרענען רבי פאן דער עגגלישען עגגערונג. דיא אנצייגע, דאס דיין אברהם קאנן אין לאנדאן אלס קינדערלא-ד״ער ווייטער פערשאפרבען אין דער פאטער דיא הינטערלאסענשאפט דיינגס זאהנגס אנצו-פערטגען בעריעכטט וויא. דער פאמטע רבי אבער, דער דיינגן אבטרעגנגען זאהן פערלאנגגטע האטטע, וואללטע איך פאן דיינגס גגלרע גיבטס וויססען אינד לעס דיא זאכע איך דיר בערוהיג. זא אבער אינגס אלטע 70 יאהרע, אהנע דאס דיא פאמליע דיא ע״בשאפפ דערלאפערטע, נאך איך וויאסטע, וואהרייס דיעזעלבע בעשטאנד. פאר אינ-גגפעהר 5 מאנאטען אינטערנאהם פון אין אר-ענקלקינד ענגגס רבי, אין אים גגזעיעקטער קאפפ (אין גגווייססער לעגאאדר גרינגואלד. בעמקער אין זייגן), דער זאכע דאך ענדלך איך דען גרינד צו קאמטען אינד זעטצטע זיך צו דיעזעס בע-הופפ מיט איינגס עגגלישען אראאקאטען אין פערבינדונג. פאן דיעזעס פרזהר ע״ר ען, דאס אין דזבערער אברהם קאנן אם יאהרע 1812 דען גגלאדען אלס רייבער קיפמאנן גגשאפרבען אינד דאס אים דעאפזיטנגס-אמט אין לאנדאן, 1,400,000 פפגנד שטערלינג. אלזא 14 מיללאגען אין נאדד. אלס נאכלאס דעאפזירט זינד. נין פינג עס אם רענזאם צו ווערדען אין דער פאמליע קאנן אינד אללע, ווערכטע דיא זאכע בזיהרע נר אם איין מארבען בעשפאטזלטען, בערענגען נין פאר אינגעריהד, עגלדך אין דען בעזטען דער אדנגען זא פלאטצלך אים דען וואלקען הערבאנגפאל-לענען בעריכטהמער צו גגלאנגען.

* (איין סענזאציאנגללער בע-ריכט). זאלל זיך אין טעמגטיאר צינטראנען אבגען. פאר אינגגנג מאנגן בריעפען בא אי-נער דאר״טגנגן בריכען וויטיע אין יענגער, נאבל גגקלרעדעטע מאנגן, שטעללטע זיך אלס סגגס דעטאר אינגגס יענגער באנקרעזיזס פאר, אינד זאגטע, דאס ע״ר אים פפראאין וויינגס עבעגפאללס אין שטעטטיגאר. וויילגערען דיריקטארס אם דאר״טגנגן פלאטצע מיט גוטען שטאנדסאנגפיע-רען גגשאפטע צו מאכגען בעאבזטיגע אינד גגליבענסבעקענגנגנס אגגנאהם. וויאזיר ער נאך אינגלאנד מיטגעקהנגן. דער אלטע אפטער וויינגטע אינד טרייערטע אים דיינען פערלאנגען זאהן אינד אהרע גינגען איבער דיעזעס עראיג-נים הינוויג. נאך אינגגעפעהר 12 יאהרען, עס בעריהמט אם יאהרע 1813. קאם אם דען אים יענע צייט בעריישט שאן צום גרייזע גגיאהרענען רבי פאן דער עגגלישען עגגערונג. דיא אנצייגע, דאס דיין אברהם קאנן אין לאנדאן אלס קינדערלא-דער ווייטער פערשאפרבען אין דער פאטער דיא הינטערלאסענשאפט דיינגס זאהנגס אנצו-פערטגען בעריעכטט וויא. דער פאמטע רבי אבער, דער דיינגן אבטרעגנגען זאהן פערלאנגגטע האטטע, וואללטע איך פאן דיינגס גגלרע גיבטס וויססען אינד לעס דיא זאכע איך דיר בערוהיג. זא אבער אינגס אלטע 70 יאהרע, אהנע דאס דיא פאמליע דיא ע״בשאפפ דערלאפערטע, נאך איך וויאסטע, וואהרייס דיעזעלבע בעשטאנד. פאר אינ-גגפעהר 5 מאנאטען אינטערנאהם פון אין אר-ענקלקינד ענגגס רבי, אין אים גגזעיעקטער קאפפ (אין גגווייססער לעגאאדר גרינגואלד. בעמקער אין זייגן), דער זאכע דאך ענדלך איך דען גרינד צו קאמטען אינד זעטצטע זיך צו דיעזעס בע-הופפ מיט איינגס עגגלישען אראאקאטען אין פערבינדונג. פאן דיעזעס פרזהר ע״הר ען, דאס אין דזבערער אברהם קאנן אם יאהרע 1812 דען גגלאדען אלס רייבער קיפמאנן גגשאפרבען אינד דאס אים דעאפזיטנגס-אמט אין לאנדאן, 1,400,000 פפגנד שטערלינג. אלזא 14 מיללאגען אין נאדד. אלס נאכלאס דעאפזירט זינד. נין פינג עס אם רענזאם צו ווערדען אין דער פאמליע קאנן אינד אללע, ווערכטע דיא זאכע בזיהרע נר אם איין מארבען בעשפאטזלטען, בערענגען נין פאר אינגעריהד, עגלדך אין דען בעזטען דער אדנגען זא פלאטצלך אים דען וואלקען הערבאנגפאל-לענען בעריכטהמער צו גגלאנגען.

* (איין סענזאציאנגללער בע-ריכט). זאלל זיך אין טעמגטיאר צינטראנען אבגען. פאר אינגגנג מאנגן בריעפען בא אי-נער דאר״טגנגן בריכען וויטיע אין יענגער, נאבל גגקלרעדעטע מאנגן, שטעללטע זיך אלס סגגס דעטאר אינגגס יענגער באנקרעזיזס פאר, אינד זאגטע, דאס ע״ר אים פפראאין וויינגס עבעגפאללס אין שטעטטיגאר. וויילגערען דיריקטארס אם דאר״טגנגן פלאטצע מיט גוטען שטאנדסאנגפיע-רען גגשאפטע צו מאכגען בעאבזטיגע אינד

פאלליעטאן.

יודא אונד ראם.

(29-טע פארטזעטצונג.)

„נעשטאסטע נאם אין פערטזלנג — אונטר דער אלאכארד. — דאס איך דיינען עדלען צאהן בזמאנגסט-נן. וויי אלקסאנדרינשען יודען ווי ווי נעגאדיס אין דיא פאלאסטגענגשיען! ווי ווי נעגאדיס אין דיא בריסטשען ווייהיס. ווי גליבען אין דען אינגזינגן נאם; אבער דיא נעזטעצע האבגען פיר אונס נור סימבאלישע בעדייטונג. וויא קאנגגען ווי הישטען בייגן אם הישטענסטע אינטשטענד דער נייעטשיען בע-פאלקערונג? וויא ווירדען אונס דיא הישטען עגשטאיגן, אונד ווי ווירדען דארונד עגגטפלעכע אינזיהנען דערגאי-רזגן. דאס מאג אין פיר פאראבסטגנא זיין; אין אלקע-סאנדריא איזט דאס אונמאגליך. אבער איך אבגגעזעהן דאפאן, דאס ווי נור דען נייסט דער נעבאטע אפטס-ציוהלטען האבגען. דיא פארט אזט אינזיזעגשלך, ווי-גליבען אין דען אינזינגן נאם אונד בעקענגנגן איהן. ווי האסטען אונד פערבאסטן דיא נייטשיען אינד אם אונזער יודענטום. ווי הלטען דיר קגען ווערטה אונד דאך; דיא שאלע אבער צייכענגען ווי אונד ווערטען זיא פארס.“

„אונד מיינגס דזא. — אונטר דאבבי אבגקבא. — דאס יץ אינגע פרזגס אדגע שאלע ווירד וואהסטן? אל-לס נעזטעצע, דיא נאם אגגס נעגגבגען. ווער פאן הגס אגגעבערסלכגס ווערטהע אונד מססטן דיא אינזינגן ווערדען, דיא נאם גגס בעזטעלט. אייגע פיזלא-דאפישען אלסלענגר פזרהרען איך דיא איגרע. אונד

דיעס בעוויזס אם בעסטען דער אומשטאנד. דאס עטשטס וויא מאן פאן דען דעלעגאציאנען פיעל מעהר פערלאנגט אלס דאנאלד, דענענד דיא וויכטיגסטען אין דיא בארזט זעהר שווארץ שטיינען. עס וואר נאמלוך דאמאלס דיא מיינונג פארהערשענד, דאס אים דעם שטקבנן „הערר-צעגאוויינא" אין נאמען קריעג זיך עגטפפעסן ווירד, דענן אין רוסלאנד איזט אינגאנצען דער מיניסטער, דיא רוסישען בלאטטער שרייבן דיא אנסטלאוויסישע אינשאנא אין אנדערען נעגאר אן דען קריעג.

דער שטאנד דער דינגע האט זיך דאמאלס קיינע גראסע פערענדערונג ערפאהרען, אבגלייך דער צאר איך דא אזוגזהריב דעם רוסישען קאיזערס פייערליך זיין גלאז לעערטע, ווענן איך דיא רוסישע גזעללשאפט אם אנסטלאנסישע אינשאנאן אינד דיא פערהערליכונג שקאבע-לעפפס נאך אומסער אייגענס בעשרייבט, זא לאסט זיך דיא בארזט, דיא גאנצע-ווערט פאן דיעזען דינגען נומער מעהר בעאכטען, דיא גלייכע פון נידט, דאס איין רוסישער קריעג עגשטשטעהן קאנגטע. דענן דיא גאנצע-וועלט בעשטעהט אים גשטשיכטען מעגשען אינד דיעזע וויססען פון יעדער גוט, דאס ליט דער אומשאנע אינגעס בעריהמטען גגעגראאס צור קריעגפהרונג פאר אללעס דריא דינגע אינבעטרעכטנד: דיא גרעלה אינד גגרעלה. רוס-לאנד יעדאך — וויא דעם אים דעם 1882-ער רוסישען בודגעט (קאסטענפאר אנשלאג) עריכטלד — קיין גגלה האט. נאך דעם קריעג בריטטען רוסלאנד אללדינג 20 יאהרע, האמט עס זיך אים דעם דורך דען קריעג עגשטשאדיגען דעפיציט דעם אים אין אלטען רבי. דער רבי האטטע 2 יאהרע, וועלכע זיך צוואר זעהר אהנלך זאהען, אללין דערען קאלטעריע פאן אינגאנדע אבגעבען דא דער אינע גגשלאגען דען פיס-טאפפס זיינגס פיאסמען אפטערס פאלגטע, ווערהענד דער אנדערע דיא דעהנליכע האטטע אינגאנדערגעשלאגען אים זיעלבע אינד בעגאנגען באט זיך אים גגלעגענהייט, דיינע ווישע אינד אפפענגען אין בעגאנגען צו לערנען, אינגס מאנגס באט זיך אים גגלעגענהייט, דיינע ווישע אינד אפפענגען אין ד״אללען צו קאנגען. עס קאמען נאמלוך נאך דעם מארשפעלעגען מישלטען מסס אאר אינגער דאמאלס בעשאנגענען עגגלישען דעלעגאנטען פפרגען, „דא שאפפען" גגנאנגט. דיעזען וויאס אין דא דא אינע אינגס אינדערגס צו דערען אינגלייבענסבעקענגנגנס אגגנאהם. וויאזיר ער נאך אינגלאנד מיטגעקהנגן. דער אלטע אפטער וויינגטע אינד טרייערטע אים דיינען פערלאנגען זאהן אינד אהרע גינגען איבער דיעזעס עראיג-נים הינוויג. נאך אינגגעפעהר 12 יאהרען, עס בעריהמט אם יאהרע 1813. קאם אם דען אים יענע צייט בעריישט שאן צום גרייזע גגיאהרענען רבי פאן דער עגגלישען עגגערונג. דיא אנצייגע, דאס דיין אברהם קאנן אין לאנדאן אלס קינדערלא-דער ווייטער פערשאפרבען אין דער פאטער דיא הינטערלאסענשאפט דיינגס זאהנגס אנצו-פערטגען בעריעכטט וויא. דער פאמטע רבי אבער, דער דיינגן אבטרעגנגען זאהן פערלאנגגטע האטטע, וואללטע איך פאן דיינגס גגלרע גיבטס וויססען אינד לעס דיא זאכע איך דיר בערוהיג. זא אבער אינגס אלטע 70 יאהרע, אהנע דאס דיא פאמליע דיא ע״בשאפפ דערלאפערטע, נאך איך וויאסטע, וואהרייס דיעזעלבע בעשטאנד. פאר אינ-גגפעהר 5 מאנאטען אינטערנאהם פון אין אר-ענקלקינד ענגגס רבי, אין אים גגזעיעקטער קאפפ (אין גגווייססער לעגאאדר גרינגואלד. בעמקער אין זייגן), דער זאכע דאך ענדלך איך דען גרינד צו קאמטען אינד זעטצטע זיך צו דיעזעס בע-הופפ מיט איינגס עגגלישען אראאקאטען אין פערבינדונג. פאן דיעזעס פרזהר ע״הר ען, דאס אין דזבערער אברהם קאנן אם יאהרע 1812 דען גגלאדען אלס רייבער קיפמאנן גגשאפרבען אינד דאס אים דעאפזיטנגס-אמט אין לאנדאן, 1,400,000 פפגנד שטערלינג. אלזא 14 מיללאגען אין נאדד. אלס נאכלאס דעאפזירט זינד. נין פינג עס אם רענזאם צו ווערדען אין דער פאמליע קאנן אינד אללע, ווערכטע דיא זאכע בזיהרע נר אם איין מארבען בעשפאטזלטען, בערענגען נין פאר אינגעריהד, עגלדך אין דען בעזטען דער אדנגען זא פלאטצלך אים דען וואלקען הערבאנגפאל-לענען בעריכטהמער צו גגלאנגען.

נייעסטעס אים אללען לאנדערן.

*(איינע מיללאגגע-ערבשאפט.) אין מישלטען אין מארען לעטטע צוי אגאם. דיעזעס אחרהנדערעס אין אלטער רבי. דער רבי האטטע 2 יאהרע, וועלכע זיך צוואר זעהר אהנלך זאהען, אללין דערען קאלטעריע פאן אינגאנדע אבגעבען דא דער אינע גגשלאגען דען פיס-טאפפס זיינגס פיאסמען אפטערס פאלגטע, ווערהענד דער אנדערע דיא דעהנליכע האטטע אינגאנדערגעשלאגען אים זיעלבע אינד בעגאנגען באט זיך אים גגלעגענהייט, דיינע ווישע אינד אפפענגען אין בעגאנגען צו לערנען, אינגס מאנגס באט זיך אים גגלעגענהייט, דיינע ווישע אינד אפפענגען אין ד״אללען צו קאנגען. עס קאמען נאמלוך נאך דעם מארשפעלעגען מישלטען מסס אאר אינגער דאמאלס בעשאנגענען עגגלישען דעלעגאנטען פפרגען, „דא שאפפען" גגנאנגט. דיעזען וויאס אין דא דא אינע אינגס אינדערגס צו דערען אינגלייבענסבעקענגנגנס אגגנאהם. וויאזיר ער נאך אינגלאנד מיטגעקהנגן. דער אלטע אפטער וויינגטע אינד טרייערטע אים דיינען פערלאנגען זאהן אינד אהרע גינגען איבער דיעזעס עראיג-נים הינוויג. נאך אינגגעפעהר 12 יאהרען, עס בעריהמט אם יאהרע 1813. קאם אם דען אים יענע צייט בעריישט שאן צום גרייזע גגיאהרענען רבי פאן דער עגגלישען עגגערונג. דיא אנצייגע, דאס דיין אברהם קאנן אין לאנדאן אלס קינדערלא-דער ווייטער פערשאפרבען אין דער פאטער דיא הינטערלאסענשאפט דיינגס זאהנגס אנצו-פערטגען בעריעכטט וויא. דער פאמטע רבי אבער, דער דיינגן אבטרעגנגען זאהן פערלאנגגטע האטטע, וואללטע איך פאן דיינגס גגלרע גיבטס וויססען אינד לעס דיא זאכע איך דיר בערוהיג. זא אבער אינגס אלטע 70 יאהרע, אהנע דאס דיא פאמליע דיא ע״בשאפפ דערלאפערטע, נאך איך וויאסטע, וואהרייס דיעזעלבע בעשטאנד. פאר אינ-גגפעהר 5 מאנאטען אינטערנאהם פון אין אר-ענקלקינד ענגגס רבי, אין אים גגזעיעקטער קאפפ (אין גגווייססער לעגאאדר גרינגואלד. בעמקער אין זייגן), דער זאכע דאך ענדלך איך דען גרינד צו קאמטען אינד זעטצטע זיך צו דיעזעס בע-הופפ מיט איינגס עגגלישען אראאקאטען אין פערבינדונג. פאן דיעזעס פרזהר ע״הר ען, דאס אין דזבערער אברהם קאנן אם יאהרע 1812 דען גגלאדען אלס רייבער קיפמאנן גגשאפרבען אינד דאס אים דעאפזיטנגס-אמט אין לאנדאן, 1,400,000 פפגנד שטערלינג. אלזא 14 מיללאגען אין נאדד. אלס נאכלאס דעאפזירט זינד. נין פינג עס אם רענזאם צו ווערדען אין דער פאמליע קאנן אינד אללע, ווערכטע דיא זאכע בזיהרע נר אם איין מארבען בעשפאטזלטען, בערענגען נין פאר אינגעריהד, עגלדך אין דען בעזטען דער אדנגען זא פלאטצלך אים דען וואלקען הערבאנגפאל-לענען בעריכטהמער צו גגלאנגען.

דעם מעזשען האכסטע לעגענגטעיל זיין, דא נאם עלבער אידר שיאנקען נעזעצט האם, וויא עס הייסט: דענן קאן מיך עשיינען דער מעגש, אל לאנגע יר לעבם האם לעבענסצעל דעם מעגשען בעשטעהם אין דער ע״פזללונג דער נאטטערלינגען נעבאאט אינד אין דער אבגעריעטטען דעסטען; דא אין אים סערבאנגען האם, וויא עס הייסט: דער ערצטעזעק, אין יעלכעם אללעס אינגעגריפפען איזט: פירכטט נאם אינד האבט דיינע נעבאאט דענן דאס איזט דער איבערגרייפ דער נאנגען מעגשהייט.“

„דיינע אנשויאונגען וויכטיג נאר ווער פאן דען מיי-נגען אב.“

„אין בעצוג אויף דאס, וואס איך נעזאגט האבע, קאן אונד דאך פון קיינע מיינונגס-פערשיעדענהייטען נעדענגן.“

„אונד איהר יעלבסט, איהר וויייזע יש-אלס, ווייזע דאך זא מאנגאאר פאן אינאנדער אין אירען לעהרע-מיינונגען אב!“

„דא-ביבר, דאס דיא נעזעצע נאמטע פיר אללע איזראעליטען פערבינדלך זיין, נעבם עס קיינע מיינונגס-פערשיעדענהייט. נור אין בעצוג אויף דיא אין אוספהרונג אינגעלענר נעבאאט עקסטרעם אויסאיינאנדערגעגאנגענער אירגעלעגענהייטען, איבער דיא ערדאר אין אוספהרונג דער דזיר יעלבסט עסטגעשטעללטען רעגעלן עגשטעהדן וויירד.“

„אך בין אויף דיעזעס פרעלדע דיר נכם נעוואהסען אונד קאן מיט דיר נכם דישקוטירען (אינטערגעגען). אונד מיר לעבבער, וואס דזא פאן מיר פערלאנגגט.“

„אך פערלאנגגן פאן דיר, דאס דזא דיא גאנצע נעגעגיגד אין דיא גשאנאאן בעריעפסט אונד מיר גע-שאאפפעסט, צו איהר צו שפרעכען.“

איהר יעלבסט לייבט נור דעסהאלב אירען וויאגען, ווייל עס איך בקעוגט אוס. אבער נאטט, דער אלל-מאכטיגע, וויייל אייך נכם לאלאסבהגען אונד אפרעדט דיא ע״פזללונג דיינגס הייליגען וויאגגס פאן יעראל, וויא אגגטער עס אייך וויאהרגען מאג. פירכטט איהר נכם דזא צאהן דער ע״פזללונג דעס וועלטלכען? אונד דזא, אַ „אלאכארד“, דער דזא אם דער שפיטצע דזיעזער נאכען נעפאנגד עשטערהם. דזא פאאגטס דיא אנגעגשוואלגענען פיר אללד דאס אונד אויבד דאס דזיער נעשיעהט. וויא ווייסט דזא דזא דזאיאיגס פאר נאטט אים הימטמל ערשיינען אונד דיך דעגפפטיגען קאנגען? נאטטעס מאהנ-רוף ערגעהט דזיך מיך אן דזיך אונד דזא דזיינען! קעהרעט אם פאן אייזער נאכען ווענדען, דאמיט דאס פערדערבען אייך נכם עשאיללן!“

דער „אלאכארד“ וואר וויא עשטאגגד. זא האטטע נאך קיינער מיט אים נעשפרעכען. אונד דזיעער פיגס-דער שפראך צו איהם אין פלייסגדגנס דזיינגס. מיט דער קראפט אונד דער נעזאלט אירגגס דעמאטטעגגס.

(זא הייס אין בערהמטער נייטעשער וויייזע.)

„יעלבסט! — שפראך ער, — אייך דזיר שיינען דזא נעלקרעשען וועקרע דער נייעגטע נכם אונבעקאנגט צו זיין, דא דזא אין אונזערער שפראכע צו מיר ערגעטסט! דזא קגגגסט אין דזאר אין אונזערע אין דזאר אין פלאאגד אונד דעם אייסטאאגעלעס אונד וויייסט. דאס דזיער מעגו-שען האכסטעס צייעל דזא עקקענגגסס אייגס. וואצו אללזא יענע פאיגגען אונד נעבייגגס, זזעלכע דזא עקקענגגסס נכם אפרדערן?“

„נכם פלאאגס דאס דזא דזאאגדיגס נעשיעהס, נכם אייסטאאגעלעס האס דזא צו עראאגגס פערגאאגס. דזא אגדדרעיגס אגגס אונס אם בעגיגג מיגג אפפאאגגגאנס אאגס אאפפער דעס זזעלאאלס. נכם קאגן דזא עקקענגגסס